

Cilj je projekta kroz interdisciplinarni pristup u razmatranju prirodnog i kulturnog krajolika istaknuti opće osobitost promatranog područja koje se ogledaju u specifičnoj topografiji i konfiguraciji prostora, a koja je generirala složeni historijsko-geografski razvoj te prirodne i kulturološke specifičnosti prostora. Prostor zadarske županije je područje kontakta u fizičko-geografskom, gospodarskom i etnokulturnom smislu stoga su projektni zadatci postavljeni tako da se učenici upoznaju s različitim prirodnim i kulturnim krajolikom na prostoru zadarske županije. Zadatci u sklopu ovog projekta postavljeni u smjeru prepoznavanja i interpretiranja dijelova mozaika prirodnog i kulturnog krajolika na području, rubnih zona južnog Velebita, Bukovice, Ravnih kotara i pojedinih zadarskih otoka.

S obzirom na to da su predavači izvrsni znanstvenici unutar svojih područja to je ujedno i javna promocija znanstvenih metoda i znanstvene izvrsnosti.

DETALJAN OPIS PROGRAMA

OPIS PROBLEMA I POTREBA

Problemi:

1. Nedovoljna suradnja i povezanost znanstvenih ustanova sa srednjim i osnovnim školama,
2. Nedostatan broj znanstveno-popularnih predavanja za nastavnike u osnovnim i srednjim, školama
3. Nedovoljna prisutnost znanstveno-popularnih tema u medijima.

Potrebe:

1. Suradnja znanstvenika i učenika te poticanje njihovog interesa za daljnjim obrazovanjem,
2. Ukazivanje na nova znanstvena postignuća ključna za obrazovni proces,
3. Promoviranje geografije kao interdisciplinarne znanosti i njene primjene u svim segmentima i djelatnostima modernog društva.

DETALJAN PROGRAM I PLAN PROVEDBE

1. Znanstveno-popularna predavanja i terenske radionice za učenike osnovnih škola

Prosinac 2012., gostovanje u OŠ Gračac gdje će dr. sc. Lena Mirošević održati predavanje "Kulturni krajolici"

Siječanj 2013., gostovanje u OŠ Poličnik dr. sc. A. Pejdo
mr. sc. Gabrijela Marin

Veljača 2013., gostovanje u OŠ Starigrad Paklenica gdje će prof. dr. sc. D. Perica održati predavanje "Čudesni svijet Velebita"

Ožujak 2013., gostovanje u OŠ Petar Lorini, Sali gdje će prof. dr. sc. J. Faričić održati predavanje "Hrvatski otoci, pseudo-otoci i umjetni poluotoci" nakon kojeg će uslijediti kviz s prigodnim nagradama (knjigama)

Travanj 2013., gostovanje u OŠ Lišane Ostrovičke gdje će doc. dr. sc. M. Mamut održati predavanje

Svibanj 2013. OŠ Škabrnja doc. dr. sc. A. Čuka Paški krajolici – utjecaj čovjeka na oblikovanje prostora
terenska radionica

Lipanj 2013. gostovanje u OŠ Biograd gdje će dr. sc. Nina Lončar održati predavanje "Što su spilje i kako nastaju?"

- suradnja s članovima speleološkog društva Liburnija (upoznavanje s pojmom speleologija, speleološkom opremom, pokazne vježbe)

2. Znanstveno-popularna predavanja u Zadru namijenjena srednjoškolcima, studentima i zainteresiranim građanima

29. Studeni 2012., Korado Korlević, održat će predavanje "Godina 2012. - godina sudnjega dana?"

Prosinac 2012., prof. dr. sc. J. Faričić održat će predavanje 1212.-2012. Osamstota obljetnica dolaska Sv. Franje Asiškog u Hrvatsku u kontekstu pomorsko-geografskog sustava Jadrana

Siječanj 2013., prof. dr. sc. Ž. Šiljković održat će predavanje "Putositnice o Mongoliji"

Ožujak 2013. prof. dr. sc. I. Babić održat će predavanje "Urbani identitet primorske Hrvatske"

Travanj 2013., prof. dr. sc. T. Vinšćak održat će predavanje "Sveta planina Kailash u Tibetu"

Svibanj 2013., prof. dr. sc. Sanja Faivre

3. Radionica za za djecu predškolske dobi te učenike osnovnih i srednjih škola

Radionica u sklopu Dana geografije,

CILJ/EVI PROGRAMA

mr. sc. Gabrijela Marin: *Zaštita voda i vodenih ekosustava (Vransko jezero)*

Cilj terenske nastave je upoznati učenike OŠ Poličnik sa značajkama kopnenih voda na primjeru Vranskog jezera. Tijekom programa učenici će ispitati fizikalna i kemijska svojstva vode (boja, miris, prozirnost, Ph vrijednost, količina kisika) te prepoznati biljne i životinjske vrste koje će zateći na terenu. Sve aktivnosti će se provesti radom u skupinama - rješavanjem radnih listova, izvođenjem pokusa i fotografiranjem zabilježenih vrsta. Upoznavanjem biološke raznolikosti Vranskog jezera kod učenika će se osvijestiti potreba očuvanja voda.

Nakon obrade i sinteze svih prikupljenih podataka učenici koji su sudjelovali u terenskoj nastavi će svoj rad predstaviti u obliku power point prezentacija ostalim razredima te će tako projekt utjecati na cjelokupnu školsku zajednicu. Okosnica ove terenske nastave je interdisciplinarnost geografije koja je usko vezana s ostalim prirodnim znanostima, u ovom slučaju biologijom i kemijom.

dr. sc. Ana Pejdo: *Na koji način ja sudjelujem u prometu županije u kojoj živim? ili Prometni sustav Zadarske županije*

Cilj terenske nastave je upoznati učenike OŠ Obrovac s prometnim sustavom Zadarske županije. Tijekom jutra upoznali bi se sa značajkama autocestovnog, cestovnog i zračnog prometa Zadarske županije (vožnja autocestom, posjet Zračnoj luci Zadar) dok bi u poslijepodnevnom satima trajektnom linijom Zadar-Preko otišli do otoka Ugljana i upoznali se s pomorskim prometom. Cilj ovog terenskog obilaska je upoznati učenike OŠ Obrovac s prometnim sustavom Zadarske županije, ali i sa životom na otoku. Djeca su najčešće uključena u samo jedan ili dva vida prometa. Nakon provedene terenske nastave dobit će cjelovitu sliku prometnog sustava, njegovih značajki te utjecaja na živote svih stanovnika Zadarske županije. Moguće je i organizirati susret s učenicima OŠ Valentin Klarin u Preku.

CILJ PROJEKTA (TERENSKI OBILAZAK OTOKA PAG S UČENICIMA OSNOVNE ŠKOLE):

Jedan od načina popularizacije geografije kao znanosti među mlađom, osnovnoškolskom populacijom, jest organizacija terenskog obilaska krajolika s kojim se oni do tada nisu susreli. Stoga je cilj ovog projekta da se djeca iz područja Ravnih kotara upoznaju sa specifičnim i njima nepoznatim krajolikom otoka Paga kroz terenski obilazak uz stručno-popularno vodstvo koje bi bilo primjereno njihovoj dobi i znanju. Tom bi se prilikom učenike iz osnovne škole (peti ili šesti razredi) u Škabrnji provelo Kolanskim blatom gdje bi upoznali zaštićeni močvarni prostor, potom bi otišli u muzej soli u Pagu gdje bi naučili na koji se način dobiva morska sol i koliko je eksploatacija soli bitna za povijesno-gospodarski razvoj toga kraja. Nakon toga obišli bi povijesnu jezgru grada Paga, a na kraju i stoljećima stare masline na krajnjem SZ otoka u naselju Lun. Za ovakav terenski obilazak odabrana su djeca s područje Škabrnje budući da je krajolik u kojem su oni odrasli potpuno različit od onog pašskog. Posjet otoku Pagu bio bi im posebno zanimljiv i stoga što se radi o obilasku jednog otoka što je zasigurno za većinu njih sasvim novo životno iskustvo. Na terenski obilazak vodile bi ih djelatnice Odjela za geografiju, Sveučilišta u Zadru i to dr. sc. Lena Mirošević, doc. dr. sc. Anica Čuka i dr. sc. Nina Lončar. Putem bi održale niz predavanja koja bi bila prilagođena njihovom uzrastu i znanju gradiva iz geografije.

RELEVANTNOST I USKLAĐENOST PROGRAMA S CILJEVIMA RAZVOJA ZNANOSTI I TEHNOLOGIJE U RH

Hrvatsko geografsko društvo – Zadar je neprofitna udruga kojoj je cilj promoviranje svih segmenata geografske znanosti i struke. Udruga okuplja nastavnika i studente Odjela za geografiju Sveučilišta u Zadru, nastavnike zemljopisa u osnovnim i srednjim školama Zadarske županije i šire i ostale koji su svojim stručnim i znanstvenim radom bliski geografiji. Ovim programom obuhvaćena su različita područja aktivnosti koja imaju za cilj popularizaciju znanosti, u ovom slučaju prvenstveno geografije kao interdisciplinarne znanosti.

Predavanja i terenske radionice namijenjene učenicima osnovnih škola, popularno-znanstvena predavanja namijenjena učenicima srednjih škola, studentima i građanima.

Raznovrsnost tema zasigurno će potaknuti njihov interes za geografiju i njoj srodne znanosti čime se potiče na dijalog o znanosti i potrebi za obrazovanjem i cjeloživotnim učenjem.

S obzirom da su predavači izvrsni znanstvenici unutar svojih područja to je ujedno i javna promocija znanstvenih metoda i znanstvene izvrsnosti.

- teme su prilagođene nastavnim planovima i programima,
- komunikacija između znanstvenika i javnosti,
- pravilna motivacija tijekom osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja od presudne je važnosti za odabir budućeg životnog usmjerenja,
- suradnja s nastavnicima je važna za prenošenje znanja i iskustava čime se unaprijeđuje kvaliteta nastavnika iz područja geografije,
- javni mediji će popratiti program,
- imamo bogato iskustvo u organiziranju takvih manifestacija te stručan kadar,
- dobri odnosi s medijima.

ODRŽIVOST PROGRAMA

Društvo je osnovano pod imenom Geografsko društvo Zadar 17. ožujka 1989. kao ogranak tadašnjeg HGD-a u Zagrebu, te je 2009. godine obilježilo 20 godina postojanja i djelovanja. Zbog ratnih prilika započelo je s radom tek 1995. godine, i to pod imenom Hrvatsko geografsko društvo – ogranak Zadar (a zatim, od 1997., Hrvatsko geografsko društvo – Zadar), potaknuto posebice aktivnostima na novoosnovanom Odsjeku za geografiju/zemljopis tadašnjega Filozofskog fakulteta u Zadru.

Aktivnosti Hrvatskog geografskog društva – Zadar:

- izdavanje znanstvenog časopisa Geoadria u suradnji s Odjelom za geografiju Sveučilišta u Zadru,
- izdavanje drugih publikacija,
- organizacije stručnih i popularnih predavanja,
- sudjelovanja u organizaciji znanstvenih skupova,
- nagrađivanja znanstvenika, nastavnika geografije u osnovnim i srednjim školama Zadarske županije i studenata Odjela za geografiju u Zadru nagradom Federik Grisogono,
- nagrađivanja učenika koji postižu zapažene rezultate na županijskim natjecanjima iz zemljopisa,
- nagrađivanja učenika koji sudjeluju u programu Globe,

- uređivanja web stranice <http://www.geografija.hr> od 2003. u suradnji s kolegama s Geografskog odsjeka PMF-a u Zagrebu,
- organizacije ljetnih seminara za nastavnike geografije,
- organizacije terenskih izlazaka do obližnjih nacionalnih parkova i parkove prirode,
- sufinanciranja studentskih projekata i putovanja.